

ДО
Г-Н СТАНИСЛАВ ТОДОРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО
И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на решение за утвърждаване на цени на топлинна енергия и определяне на цени и премии за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от дружества в сектор „Топлоенергетика“, считано от 01.07.2022 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТОДОРОВ,

Във връзка с обявения проект на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) да утвърди рязко повишение на цените на топлинната енергия за регулирания пазар, в сила от 1 юли 2022 г., заявявам категорично становище, че в настоящата ситуация на извънредно голям ръст на инфлацията в България всяко увеличение на енергийните цени, дори и минимално, ще бъде трудно поносимо за битовите потребители.

Планираните увеличения на цените на топлата вода и парното са неприемливи за хората, чиито доходи не се увеличават. Те далеч надхвърлят възможностите на повечето потребители да ги заплащат. В същото време следва да бъде отчетено, че отделният битов клиент няма право на индивидуален отказ от услугите на топлофикация. Дори да не пуска радиаторите си и да стои на студено той задължително трябва да плати за топлинна енергия от сградната инсталация. Поради тази причина масово собствениците и ползвателите на топлофицирани жилища възприемат топлоснабдяването не като услуга, а като такса или квази данък, чийто размер зависи от цените, определени от КЕВР. Изтъквам тези реалности с цел по-ясно представяне на ефектите от рязкото повишение на цените на топлинната енергия. Социалната поносимост на цените основателно безпокои и самите дружества в топлофикационния сектор, предвид тяхната събираемост.

Смятам за недостатъчно аргументирани и поради това за неприемливи предложените за обществено обсъждане повишения на цените на топлинната енергия, както следва: за гр. София – с 38,93%, за гр. Пловдив – с 23,36%, за Плевен – с 48,40%, за Бургас – с 45,52%, за Варна – с 30,66%, за Враца – с 35,67%, за Велико Търново – с 45,57%, за Разград – с 51,48%, за Русе – с 32,80%, за Перник – с 47,38%, за Сливен – с 39,55%, и за Габрово – с 30,77%.

За пореден път регулаторът не анализира ползите и недостатъците на прилагания през последните 10 години метод за регулиране на цените в сектор „Топлоенергетика“, а именно „норма на възвръщаемост на капитала“. Обръщам внимание, че прилаганият метод не е достатъчно чувствителен към качеството на предоставяните топлоснабдителни услуги за гражданите. Смятам, че е в интерес на обективната регулаторна политика да се анализират ползите и недостатъците на този метод и необходимостта от евентуална промяна.

Намирам за напълно основателни изразените от дружествата съмнения в достоверността на прогнозите на КЕВР за цените на природния газ за предстоящия 12-месечен период от 01.07.2022 г. Съгласно доклада на работната група за нуждите на прогнозирането е взето предвид, „че съгласно условията на търговския договор, по който общественият доставчик купува природен газ за вътрешния пазар, цените на природния газ се образуват по хибридна ценообразуваща формула, включваща петролна и газова компонента“. Докладът очевидно визира договора на „Булгаргаз“ ЕАД с ООО „Газпром Експорт“, който понастоящем не се изпълнява – доставки не се изпълняват от 27 април, а в средата на новия ценови период - на 31.12.2022 г., изтича, като според вицепремиера и финансов министър Асен Василев – България няма да подпише нов договор с Газпром.

Във връзка с това смятам прогнозите на КЕВР за неправилни, като следва да бъдат отчетени икономическите реалности.

Предвид обективните трудности при прогнозирането на стойността на природния газ като основен ценообразуващ фактор в сектор „Топлоснабдяване“, предлагам КЕВР да преразгледа Наредба № 5 за регулиране на цените на топлинната енергия относно условията за изменения на цените в рамките на един регулаторен период. Фактът, че регулаторният процес в момента протича в условията на енергийна криза в Европа, налага създаване на нормативна възможност за по-гъвкави промени, включително за своевременно намаление на цените на топлинната енергия.

В подкрепа на това предложение е и фактът, че в прогнозните разходи на топлофикационните дружества за природен газ не са взети предвид бъдещите компенсации, анонсирани от представители на изпълнителната власт, както и намеренията за въвеждане на нулев акциз за природния газ. Разходите за акциза представляват значителни суми. Например, само за „Топлофикация София“ ЕАД по това перо е предвиден разход в размер на 12,783 млн. лв.

Към датата на окончателното ценово решение очаквам всички новоприети компенсаторни инструменти своевременно да бъдат отчетени от КЕВР в цените на топлинната енергия за крайните потребители.

От доклада на работната група не става ясно какъв е ефектът от рекордно високите борсови цени на електрическата енергия през 2021 г. върху приходите на топлофикационните дружества, които произвеждат електрическа енергия по високоефективен комбиниран начин. Крайните цени на топлинната енергия за клиентите следва да бъдат калкулирани с евентуално надвезтия от дружествата приход от продажбите на електрическа енергия на свободния пазар.

Друг ценообразуващ фактор, който има съществена роля при формирането на цените за потребителите, са разходите на топлофикационните дружества за закупуване на квоти за въглеродни емисии. Обръщам внимание, че при условията на Наредба № 5 енергийните дружества не са мотивирани да търсят възможности за закупуване на квоти по най-изгодни цени, тъй като в края на едногодишния период фактурите им за емисиите ще бъдат осребрени от регулатора. Във връзка смятам е важно да се изясни

дали топлофикационните дружества са положили усилия да минимизират разходите си за въглеродни квоти и какви са възможностите за това в бъдеще.

Неубедителен е подходът за определяне на прогнозната цена на въглеродните емисии чрез симулация, в диапазона от 80,0 до 99,0 евро/t, вследствие на което в ценовия модел е заложена цена на квотите в размер на 91,30 евро/t. Преглед на статистическите данни за цените на въглеродните емисии в ЕС показва, че тази стойност е установена близо до историческия максимум през м. февруари 2022 г. и превишава стойностите през по-голямата част от търговията през годината.

Съгласно гореизложеното изразявам категорично становище за преразглеждане на проекта за увеличението на цените на топлинната енергия, с цел защита правата и интересите на потребителите на топлинна енергия.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**